

Kijk

Als Maria haar gezicht naar de hemel heft, beneemt de glinstering van de kroonluchter haar het zicht. ‘Wat een cliché zeg,’ mompelt ze, als er ook nog een kraai krast, ergens ver weg. Ze lacht. Een kriebel in haar keel maakt haar stem schor. Even gaat haar rechterhand naar haar hals, haar linkerhand grijpt naar haar rechterzij. Ze omhelst zichzelf, stil maar, zachtjes wiegt ze op en neer. ‘Moet je kijken!’ O nee, dat kan niet. Hier is ze alleen. Alleen zij kijkt, verder niemand. Voor haar staat een tafel, van hout, een doorleefd tafelblad met vet- en koffievlekken. Een stoel is achteruitgetrokken en lijkt op haar te wachten. Aarzelend zet ze een stap. En nog een. Ze stoot ergens tegenaan, rilt. Niet vergeten, het is maar een spelletje. Haar ogen schieten naar de kroonluchter, die precies boven haar hoofd hangt nu. Ongemakkelijk schuifelt ze wat, maar de stoel wil niet meebewegen.

‘Neem plaats,’ mompelt een stem. Maar ze zat toch al? O ja, een spelletje. Even voelt ze zich alsof ze weer in het spookhuis is, op de kermis, zich vastklemmend aan een ijzeren stang. Naast haar zit papa. ‘Weet je zeker dat je durft?’ Ze ziet zichzelf knikken. De opwinding, de kriebel in haar buik, wetend dat ze iets heel engs ging meemaken, het willen en niet willen tegelijk. Haar vader had zijn hand stevig op haar knie gelegd.

Een geluid van opzij dwingt haar hoofd met een ruk naar links. Een raam klappert, een vaalwit gordijn waait naar buiten, waar de maan vol en vrolijk schijnt. Een kraai strijkt neer op de vensterbank en krast woedend. De kroonluchter tinkelt zachtjes. ‘Cliché,’ mompelt Maria. ‘Straks verschijnt er nog een pop met bloedende ogen en een rondtollend hoofd,’ lacht ze. Heel even sluit ze haar ogen. Ze voelt hoe de haartjes op haar armen rechtop gaan staan. Ze dwingt zichzelf tot diep inademen, en

uit. Als ze haar ogen weer opendoet, staart ze in een bloedeloos gezicht. Lange zwarte haren omlijsten een hoog voorhoofd, ingevallen wangen. Donkere ogen, bijna zwart. Een smalle neus, rozerode lippen. ‘Waar is je zaag?’ mompelt ze.

Ze krijgt geen antwoord. ‘Welkom.’ De stem klinkt onaards. Een lange, magere hals steekt boven de kraag van een overhemdblouse uit. *Mooie sleutelbeenderen*, denkt ze onwillekeurig. Glad, sierlijk. Smalle handen met lange vingers liggen op tafel, botten met een velletje erom. Ze zou ze kunnen pakken, als...

‘Je mag kiezen,’ spreekt de vrouw. Is het een vrouw? Ze twijfelt. Met deze figuur kun je alle kanten op. Ze knikt, en zuigt zachtjes zuurstof naar binnen. Licht is het in haar hoofd. ‘Een spelletje,’ prevelt ze, ‘een spelletje.’

‘Een wens of een voorspelling.’

Puffend blaast ze uit. ‘Waarom doe ik dit,’ mompelt ze in zichzelf. Misschien moet ik toch eens met iemand gaan praten.’

Dan klinkt er een geluid van ver weg. ‘Een paar minuten, niet vergeten!’ De stem klinkt als uit een andere wereld, vertrouwd. Er komt ruimte in haar borst. Ze steekt een duim op. Dan is haar keuze snel gemaakt. Het vertrouwde gevoel van opwindning komt los en verdooft haar aangenaam. In een paar minuten heeft ze meer aan een voorspelling, en in die wens gelooft ze toch niet. Ze wijst in de juiste richting, haar hand omklemt plastic. Benieuwd wat ze bedacht hebben. ‘Een voorspelling.’

De rozerode lippen rekken zich op in een glimlach, het hoofd knikt. ‘Goed. Hier is je profetie.’

Over vijf minuten zul je sterven van angst.

Kippevel op haar armen, een rilling van kruin tot stuitje, een geforceerd lachje.

Ergens slaat een deur. De vrouw wacht, onaangedaan. Een klok tikt. De kamer begint te draaien. Ze sluit haar ogen en grijpt zich vast aan de tafel.

De houten planken voelen zacht en warm aan. Zacht en warm? Kieren zou ze moeten voelen, splinters. Ze opent haar ogen. Ja, daar zit ze, op de stoel, haar handen op het tafelblad als een schoolkind dat straf verdient. De vrouw kijkt haar aan, niet onwelwillend. Lange, witte vingers tikken op het tafelblad, op het ritme van de klok. Maria rilt. Was papa er nog maar, en zij een klein meisje. De woorden weerklinken in haar hoofd. *Over vijf minuten zul je sterven van angst.* De vrouw staart haar aan, bewegingsloos.

‘Dat is uw voorspelling?’

De vrouw knikt. Als haar ogen niet zo angstaanjagend waren, zouden ze mooi zijn. Net als haar lippen, naar rechte neus als een uitroepteken zonder punt, haar overvloedige haar, de zijden huid. Alle onderdelen op zich zijn prachtig, maar samen, in dat witte gezicht, vormen ze een onheilspellend geheel.

Zenuwachtig schraapt Maria haar keel. ‘Wat moet ik nu doen?’

De vrouw glimlacht. ‘Niets. Het gaat vanzelf.’

Rillingen. Haar ademhaling versnelt, de hartslag volgt. Nog een stem klinkt, vanuit de verte. ‘Vergeet niet waar je bent hè. Je hersens passen zich heel snel aan aan hun omgeving. Doe voorzichtig, en leun niet zo naar achteren!’ Stoelpoten schrapen over beton.

Ze kijkt omhoog, de kroonluchter glinstert alsof het feest is. Ergens begint een klok te tikken. Ze hoort hem wel, maar ze ziet hem niet. Om gek van te worden. Als ze het spelletje speelt en deze vrouw mag geloven, zijn haar laatste vijf minuten zojuist ingegaan. Ze duwt zichzelf naar achteren, stoelpoten balanceren, ze helt over. ‘Stop daarmee, straks val je!’ De stem komt uit een ver verleden.

Stel dat het waar was. Vijf minuten. Wat zou ze dan doen? Haar geliefden kussen, de warme, zachte kat strelen, nog snel een boterham met pindakaas in haar mond stoppen? Vijf minuten. Te lang voor niets, te kort voor al het andere. Weer klinkt die stem, op afstand. ‘Voor je het weet, is het of je daar echt bent! Zorg dat je niet omvalt!’

Maria kijkt naar de vloer. Ze ziet knieën, maar niet die van haar. Vreemde voeten rusten op de houten planken. Een stem in haar hoofd begint te praten, op herhaling. Wat zou je doen? Als dit je laatste minuten waren? Zou je huilen? Lachen? Schreeuwen? Verteerd worden door spijt van alles wat je fout had laten lopen? Zie je de schoonheid, of de rafelranden? Met haar handen grijpt ze naar haar hoofd. Haar ademhaling hijgerig, hoog in haar borst. Ze voelt haar haren, dat is zij, hier, ze is het echt. Stof en plastic en hout vervormen tot een textuurloze massa.

‘Tik, tak,’ eechoot de vrouw de boodschap van de klok. Er strijkt iets langs haar benen. Maria kijkt omlaag. Niets te zien.

Hout kraakt, achter haar. Razendsnel draait ze zich om. Even wankelt ze. Dan schreeuwt ze. De figuur met het zwarte haar staat achter haar, torent hoog boven haar uit. ‘Je kunt niet ontsnappen,’ lacht de vrouw. Ergens slaat een deur, dof. ‘Maria! Ben je daar?’

Ze zou moeten antwoorden, maar de stem komt uit een andere wereld en dringt nauwelijks door. De klok tikt verder, de stem vervaagt.

‘Een minuut.’ De vrouw kijkt streng en springt terug naar de andere kant van de tafel. Maria draait mee, wankelt even op haar stoel. ‘Blijven zitten, blijven zitten,’ prevelt ze.

‘Kan ik het nog tegenhouden?’

Beslist schudt de bleke gestalte van nee. ‘Natuurlijk niet. Het was een voorspelling. Daar vroeg je om. Spijt? Ja meisje, spijt komt altijd te laat.’ Geraas zwelt aan. Ze moet iets doen, maar ze weet niet meer wat. Haar oren doen pijn. Er zit iets in. Het moet die herrie zijn. De vrouw knikt, kijkt haar aan. Het lawaai dendert op haar af, er komt een lawine aan of een trein, maar ze weet niet van welke kant. Ze duikt in elkaar, sluit haar ogen. De vrouw verdwijnt, maar het gedonder houdt niet op. Ze kijkt weer. Het bovenlijf zwaait heen en weer als een twijg die op knappen staat. Zwarte schaduwen maken zich van haar los, ze vliegen op Maria af. Het geluid wordt harder, belemmert elke gedachte. Ze klemt haar handen tegen haar hoofd, voelt plastic. De schaduwen likken aan

haar voeten, kruipen omhoog langs haar benen. ‘Blijven zitten,’ zegt de vrouw, dwars door de herrie heen. ‘Nog dertig seconden.’ Braaf begint Maria te tellen, een klein meisje, ze speelt verstoppertje, zij is hem. Ze zet zich schrap tegen de tafelrand, klaar om op te springen. ‘Een, twee, drie...’ De schaduw bedekken haar dijen, haar buik. De vrouw strekt haar armen uit, zet een stap naar voren. ‘Blijf zitten!’

‘Vierentwintig, vijfentwintig...’ De vingers strekken zich uit, zwart haar vliegt de lucht in. De mond van de vrouw gaat open. ‘Ik ga je bijten!’

Maria trapt tegen de tafel, de stoel balanceert op twee poten, een kort ogenblik dat maar niet over wil gaan. Ze valt, de leegte in, tot de klap. Ergens in de verte klinkt gelach, steeds zachter. Twee woorden verschijnen in beeld. Drie, twee, een, nul. Game over.

‘MARIA! MARIA! O GOD!’ Kreten klinken, verstommen, zwellen weer aan, gaan over in snikken, een telefoongesprek. ‘Ik heb nu een ambulance nodig, nu!’

De minuten die volgen gaan voorbij in doodse stilte. Hij streelt haar haar. Voorzichtig haalt hij de koptelefoon van haar oren, neemt de bril van haar gezicht. Een dun straaltje rood sijpelt langs haar nek op de grond, drupt, een plasje. Hij wil haar wel in zijn armen nemen, maar hij durft niet, hopen dat de dokters nog iets kunnen doen, tegen beter weten in. Haar gave gezicht staart haar vanuit een onwaarschijnlijke hoek aan, vier poten steken de lucht in. Hij grijpt haar hand, die slap op de grond ligt, haar vinger met zijn ring erom, de nagels afgekloven. Op de grond staat nog de verpakking van het verjaarscadeau. De doos. VR-bril, Eyes versie 5.0. De reclame van de enthousiaste verkoper klinkt nog na in zijn oren. ‘Binnen een paar minuten vergeet je dat je in een virtuele realiteit zit! Je maakt van alles mee, gewoon vanuit je luie stoel. Dit is de perfecte manier om deze tijd door te komen.’ Buiten klinken de sirenes, steeds luider. De kat strijkt langs zijn arm en gaat op haar borst liggen. Heel stil.

